

STYRESAK 46/16

ETISKE RETNINGSLINJER FOR VEST-AGDER-MUSEET

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

6. desember 2016

Saksbehandler

Kathrin Pabst

Saksfremlegg

I dagens komplekse samfunn øker samfunnets behov for å kunne danne seg et eget bilde av hvordan arbeidet ved sentrale institusjoner foregår og hvordan referanserammen man får presentert på et museum er bygget opp. Dette er spesielt viktig når museet ønsker å ta sin samfunnsrolle på alvor og delta aktivt i samfunnsaktuelle debatter – slik Vest-Agder-museet har gjort i nærmere ti år nå.

Det har derfor blitt utarbeidet en etisk plattform – en institusjonsmoral – som stadfester verdiene som ligger til grunn for alt faglig arbeid ved museet. Den bygger på ICOMs museumsetiske regelverk og relevante politiske og interne dokumenter.

Hittil er det kun få museer i Norge som har sin egen institusjonsmoral. Vest-Agder-museet har markert seg tydelig innen arbeidet med samfunnsaktuelle tema i Norge de siste årene, og det er derfor både naturlig og ønskelig at vi er tidlig ut i prosessen.

Bakgrunn

Kort sagt beskrives en institusjonsmoral i et dokument på noen få sider som sier noe om verdiene som museets ansatte og museet som institusjon legger til grunn for alt

arbeid. Dokumentet er like viktig for intern bruk som for ekstern bruk: Det skal styre måten museets ansatte jobber på, samtidig som omverden skal få informasjon om hva som kan forventes av museet som viktig faginstans og samfunnsaktør. "Åpenhet" i alle ledd er her et sentralt begrep.

En institusjonsmoral bygger ofte på en profesjonsmoral – for oss ICOMs museumsetiske regelverk - samtidig som den baserer seg på relevante politiske dokumenter som det må tas hensyn til og forventninger som museet har til de ansatte. Institusjonsmoralen er altså tilpasset én institusjons interne regler og rutiner. Den vil kunne påvirke kulturen innad i museet, som for eks. våre grunnleggende oppfatninger og holdninger, i kommunikasjon og relasjoner mellom de ansatte eller de ansatte og ledelsen, og i kontakt med omverden.

Ved å lage et dokument som sier noe konkret om hvordan vi vil jobbe og hva offentligheten og samarbeidspartnere kan forvente av oss, kan vi både bevisstgjøre oss hva vi anser som sentrale verdier og hvilke moralske normer vi ønsker å strekke oss etter, og samtidig informere andre om dette. Ved å formulere konkrete retningslinjer om hvilke verdier det skal tas hensyn til i det daglige arbeidet og hvordan noen arbeidsoppgaver bør utføres, kan museet både redusere usikkerheter om hvordan man bør handle i vanskelige situasjoner, og samtidig løfte kvaliteten i arbeidet. Dette gjelder ikke bare for BRUDD-relaterte prosjekter og kontakt med sårbare mennesker som henvender seg til museet med fortellinger om krig eller overgrep, men for all kontakt med publikum.

Prosessen mot en egen institusjonsmoral har startet opp med en workshop med alle museets ansatte, der ICOMs museumsetiske regelverk har blitt gjennomgått teoretisk og praktisk. Deretter har en arbeidsgruppe bestående av fire ansatte utarbeidet et utkast som så har blitt sendt til alle ansatte med mulighet om innspill. Følgende er resultatet av prosessen.

Forslag til etiske retningslinjer for Vest-Agder-museet:

Vest-Agder-museet bidrar aktivt til en positiv samfunnsutvikling:

- Ved å være i dialog med våre omgivelser og å møte medmennesker på en respektfull, inkluderende og lyttende måte.
- Ved å løfte frem mennesker og grupper som blir oversett eller utsatt for urett.
- Ved å bruke vår kunnskap og faglig integritet til å løse moralske utfordringer gjennom en reflektert og balansert tilnærming.

Dette innebærer at:

- Vi møter besøkende og kolleger med respekt, åpenhet og ærlighet.
- Vi bruker samarbeids- og formidlingsstrategier som bidrar til personlig utvikling og samfunnsengasjement.
- Vi gir ny innsikt om livet i regionen i fortid og nåtid til flest mulig mennesker.
- Vi setter samfunnsaktuelle tema i et historisk perspektiv for å vise til forbindelsen mellom fortid, nåtid og fremtid.
- Vi lar forskjellige stemmer og synspunkter komme frem i forskning, formidling, samlingsforvaltning og bygningsvern.
- Vi formidler alle våre arbeidsområder på en lærerik måte som skaper kritisk refleksjon, uavhengig av tema.
- Vi bruker vår makt som kunnskapsdannende institusjon med omhu.
- Vi er åpen om arbeidsprosesser, referanserammer og kunnskapshull. Vi innhenter ekstern kompetanse ved behov.
- Vi jobber kontinuerlig med en intern forankring og konkretisering av vår etiske plattform og arbeidsmåter knyttet til den.

Avsluttende bemerkninger

Arbeidet med en etisk plattform er også en del av det treårige prosjektet "Samfunnsaktør i teori og praksis" som er støttet av Kulturrådet med 2,8 mill. kroner (2015 - 2017). Vår institusjonsmoral kan implementeres i vår hverdag gjennom ulike tiltak fremover, og noen har startet opp allerede. Her kan det nevnes for eks. arbeidet med fattigdomsutstillingen, der museets pedagoger har fått både opplæring og praksis i å jobbe med sårbare enkeltpersoner på en etisk korrekt måte. Av andre viktige tiltak kan nevnes flere fellessamlinger med workshops som tar for seg etiske retningslinjer og utfordringer.

Forslag til vedtak

Styret vedtar de foreslåtte etiske retningslinjer for Vest-Agder-museet og legger disse til grunn for den videre driften av museet.

Vest-Agder-museet IKS